

Szubmarin vulkanizmushoz kapcsolódó hidrotermás események jellemzése a Darnó-zóna párnalávéiban

Kiss Gabriella, IV. évf., ELTE TTK

Témavezető(k): **dr. Molnár Ferenc** docens
ELTE Ásványtani Tanszék

A Darnó-zónában Siroktól ÉNY-ra 4 km-re található a mély-völgyi kőfajtó, illetve Egerbaktától ÉNY-ra 3 km-re található a reszel-tetői felhagyott kőfajtó. Ezek a helyszíneken párnalávák, hialoklasztit breccsák és peperitek találhatóak, jura olizosztróma melangeban, melyekben a szubmarin vulkanizmushoz kapcsolódó hidrotermás kifejlődések is tanulmányozhatók. E hidrotermás jelenségeknek a megismerését, felmérését és modellezését tűztem ki célul e dolgozatban.

Az egyes fáciesek elkülönítésében segítségemre volt a horvátországi hruškoveci triász időszaki bazalt kriptodóm (Kalnik-hegység, Zágrábtól ÉK-re 60 km) példája, ahol megtalálható az összefüggő párnaláva, a tömött párnaláva, az in-situ hialoklasztit breccsa, az izolált párnaláva breccsa, a párnaláva darabos breccsa, és a peperites fácies is. A Kalnik-hegység a Maliak-Mirdita-Dinári Ofiolitöv legészaknyugatabbi felszíni kibúvása, és genetikai kapcsolata a Darnó-heggyel mára elég jól ismertté vált, de e dolgozat segítségével több, eddig nem ismert oldala is bemutatásra kerül.

Mind a hidrotermás ásványparagenezis, mind az azt befogadó kőzet alapos megismerése után következtetéseket vontunk le a keletkezési körülményekre vonatkozóan. Így megállapítottuk, hogy a hidrotermás folyamatok gyors hűlés során mentek végbe, melyhez kapcsolódóan a fluidum-kőzet kölcsönhatás változatos ásványparagenezist hozott létre, amely a pH és redox viszonyok változékonyságát is tükrözi.

A fluidzárvány mikrotermometriai mérések segítségével rekonstruálható volt a keletkezési környezet; 135-145°C, illetve 3,8-5,6 NaCl ekv s% fluidum. A gyors hűlésre, és a fluidum-kőzet kölcsönhatásra evidenciát nyújtott az egy hólyagüregben belül mért hőmérséklet- és sótartalomcsökkenési trend.

A vizsgált darnói képződményeknek, és a kalnik-hegységi jól feltárt kriptodóm vulkanológiai és hidrotermás fácieseknek összehasonlítása alapján megállapítottuk, hogy a magyarországi képződmények a vulkanizmust tápláló csatornáktól távol, a perifériális zónákban képződtek.